

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

Capvt XIII. De Pelagii dogmatibus & arcanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

VI. Ceterum Hieronymi argumentum simile est illi quod usurpant patres Africani, qui præterea praxim Ecclesiæ de tingendis infantibus in remissionem peccatorum confirmant Apostoli testimonio, qui ait in Adamo omnes peccasse. quem locum de peccato originis Ecclesiam catholicam ubique diffusam semper intellexisse dicunt. Mox definitionem his verbis concludunt: *Propter enim hanc regulam fidei etiam parvuli, qui nihil peccatorum in se ipsis adhuc committere potuerunt, ideo in peccatorum remissionem veraciter baptizantur ut in eis regeneratione mundetur quod generatione traxerunt.*

CAPVT XIII.

De Pelagii dogmatibus & arcanis.

I. ANTEQUAM ad sequentia capitula accedamus, quæ agunt de vi & necessitate gratiæ, penetrare oportet in Pelagii arcana, qui subdolis & versutis artibus doctrinam suam occulebat; ut qui gratiam Christi evertere conabatur, eam tamen videretur astruere, ne catholicorum hominum conviciis pateret. Docuit itaque liberum hominis arbitrium, quod ex Adami peccato nullum vitium

contraxerat, innatis viribus ex solo suæ conditionis præsidio posse bonum amplecti, malum vitare, & assequi regnum cælorum, & ubi in utraque parte libera essent studia voluntatis, non facultatem his qui mali sunt ad bonum deesse, sed studium, ut loquitur Prosper de illius hæresi agens in libro de libero arbitrio ad Ruffinum. Hanc ergo liberi arbitrii facultatem, gratiam vocabat, quæ nullis præcedentibus meritis, beneficio Dei, hominibus erat concessa, teste Augustino pluribus in locis. Legis quoque & Prophetarum doctrinam alteram gratiam docebat Dei beneficio hominibus concessam, ut intelligerent quid sequi deberent, quid fugere, objectis suppliciorum terroribus & gloriæ magnitudine & piorum hominum exemplis. Gratia legem in adiutorium misit, ut rationis lumen, quod pravitatis exempla hebetabant, & consuetudo vitiorum multimodis eruditionibus excitaret atque invitatu suo foveret, inquit Iulianus Pelagianus.

II. Addebat tamen Pelagius, post adventum Christi neminem ad salutem pervenire posse nisi per fidem in Christum, per quam fidelis remissionem peccatorum sive justificationem consequeretur. quam gratiam per singula momenta &

*August. lib.
de hæres. &
epist. 105.*

per singulos actus necessariam dicebat; quæ evangelii doctrina & Christi ipsius exemplo incipiebat & fovebatur. Sed caliditatem hominis detegit Augustinus, post relata Pelagii verba, in libro de gratia Christi cap. I I. Docet enim eum significasse, *ut semper in memoria retinentes & reminiscentes dimissa nobis esse peccata, non peccemus ulterius, adjuti non aliqua subministratone virtutis, sed viribus propriæ voluntatis, quid sibi remissione peccatorum præstitum fuerit recordantes.* Idem libro de gratia & libero arbitrio cap. XIIII. *Dicunt etiam gratiam Dei quæ data est per fidem Iesu Christi, quæ neque est lex neque natura, ad hoc tantum valere ut peccata præterita dimittantur, non ut futura vitentur, vel repugnantia superentur.* Idem libro III. contra Iulianum cap. XXIII. *Verum tu à vestro dogmate non recedis, inquit, quo putatis gratiam Dei per Iesum Christum Dominum nostrum sic in sola peccatorum remissione versari ut non adjuvet ad vitanda peccata & desideria vincenda carnalia, diffundendo caritatem in cordibus nostris.* Hic Pelagii error damnatur tertio capitulo synodi Carthaginensis. *Item placuit ut quicumque dixerit gratiam Dei qua justificatur homo per Iesum Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere quæ jam commissa sunt, non etiam ad ad-*

jutorium ut non committantur, anathema sit.

III. Porrò veræ gratiæ remissionis per fidem in Christum multum detrahebat, qui ab ea auxilium non committendi peccata tollebat, ut dictum est. Præterea docebat fidem in Christum, voluntate per evangelii prædicationem excitata, viribus naturæ elicitam provocare quidem Dei misericordiam ut peccata hactenus admissa gratis condonet, ceterum recordatione illius remissionis semel adeptæ voluntatem hominis opera legis studiosè exercentem posse restituere se à lapsu & perfectam justitiam colere. Remissionem autem illam in sola peccatorum relaxatione constituebat & favore Dei externo, non in caritate in cordibus diffusa, ut docuit Augustinus; qui rectè adversùs Pelagium disputat, si fides naturæ viribus acquiratur, ipsaque fides remissionem impetret, hanc non omnino citra ulla merita dari, ut tradebat Pelagius victus Apostoli auctoritate docentis hominem justificari gratis. Vnde sequebatur primum illud Pelagii dogma de fide naturæ viribus adepta, esse falsum. Ut autem hoc gratiæ genus meliùs aperiatur, sciendum est duplicem ab eis gratiam constitutam, alteram quæ extrinsecus oblata menti, voluntatem illiciat, quæ libero

arbitrio sit veluti magistra, seque per co-
hortationes, per legem, per doctrinam,
per creaturam, per contemplationem,
per miracula, per terrores extrinsecus ju-
dicio ejus ostendat; quò unuquisque se-
cundum voluntatis suæ motum, si quæsie-
rit, inveniatur, si petierit, accipiat, si pul-
saverit, inveniatur: quia scilicet gratiæ ip-
sius vocatio hoc primum circa nos agat
ut nostræ facultatis arbitrium admoneat,
nec aliud sit gratia quàm lex, quàm pro-
pheta, quàm doctor, ut loquitur Prosper
ad Ruffinum. Quæ quidem auxilia à Deo
conferri dubium non est. Sed quæ se-
quuntur, damnabuntur in doctrina Pela-
gii, nempe *ut qui sic edocti voluerint cre-
dant, & qui crediderint, justificationem meri-
to fidei & bonæ voluntatis acquirant*, ut lo-
quitur idem Prosper. Hanc gratiam justi-
ficationis per fidem in Christum in bap-
tismo conferri aiebant; de qua Iulianus
apud Augustinum libro primo operis im-
perfecti: *Hæc ergo gratia, quæ in baptis-
mate non solum peccata condonat, sed cum hoc
indulgentiæ beneficio & provehit & adoptat
& consecrat, hæc inquam gratia meritum
mutat reorum, non liberum condit arbitrium.*

IV. Præter gratiam remissionis, aliam
quoque Pelagius admittebat qua Deus
interiore mentis illustratione cordis ocu-

los aperit, ut sciat homo quid fugiendum, quid amplectendum, sed qua nihil in voluntate efficit ut homo agere valeat. quam gratiam his verbis exponit apud Augustinum libro primo de gratia Christi cap. VII. *Adjuvat enim nos Deus per doctrinam & revelationem suam, dum cordis nostri oculos aperit, dum nobis, ne presentibus occupemur, futura demonstrat, dum diaboli pandit insidias, dum nos multiformi & ineffabili dono caelestis gratiae illuminat. Qui haec dicit, gratiam tibi videtur negare? An & liberum hominis arbitrium & gratiam Dei confitetur?* Et capite decimo eandem gratiam à Pelagio commendari dicit qua Deus futurae gloriae magnitudine & praemiorum pollicitatione succendit, dum revelatione sapientiae in desiderium Dei stupentem suscitatur voluntatem, dum nobis suadet omne quod bonum est. Quare gratiam profitebantur quae mentem illuminaret, non quae dilectionem inspiraret voluntati. Hunc errorem dispunxit synodus Carthaginensis capitulo quarto: *Cum enim dicat Apostolus, scientia inflat, caritas vero, aedificat, valde impium est ut credamus ad eam quae inflat nos habere gratiam Christi, ad eam quae aedificat non habere; cum sit utrumque domum Dei, & scire quid facere debeamus, & diligere ut faciamus.*

V. Deinde

V. Deinde Pelagius tum gratiæ illi suæ, id est, illuminationi mentis, tum etiam gratiæ justificationis, id solum tribuebat ut juvaret ad facilius operandum, ita ut absque gratia difficilius, implere tamen posset homo divina mandata. Hæc sunt Pelagii verba apud Augustinum libro primo de gratia cap. VII. Deum ait *illis quibus imperavit etiam gratiæ suæ auxilium subministrare, ut quod per liberum homines facere jubentur arbitrium, facilius possint implere per gratiam.* Quem impii hominis errorem synodus Carthagenensis damnavit anathemate capitulo quinto, ubi docet Pelagium ista intellexisse etiam de illa quam docebat justificationis & remissionis gratia. quæ sanè illius etiam opinione munificentior erit quàm mentis illuminationes quæ extrinsecus adveniebant.

VI. Possent mirari aliquis cur in capitulo tertio damnetur opinio Pelagii docentis gratiam justificationis ad peccatorum remissionem valere quæ jam commissa sunt, non etiam ad adjutorium ut non committantur, contraria autem opinio hoc capitulo illi tribui videatur ut gratia isthæc conferat ad facilius operandum. Imò verò docebat Pelagius disertè gratiam juvare ad resistendum diabolo. quod

idem est ac si diceret, ad peccata non committenda. Hæc sunt illius verba apud Augustinum libro primo de gratia cap. XL. *Subditi simus Deo, ejusque faciendo voluntatem, divinam mereamur gratiam, ut facilius nequam spiritui spiritus sancti auxilio resistamus.* Ad quæ isthæc adnotat Augustinus: *In quibus ejus verbis certè manifestum est ita eum velle nos adjuvari gratia spiritus sancti, non quia sine illo etiam per solam naturæ possibilitatem non possimus resistere tentatori, sed ut facilius resistamus.*

VII. Dicendum est Pelagium initio detraxisse gratiæ remissionis vires resistendi peccatis, deinde verò catholicorum querelis exagitatum, ut invidiam tam novi & perniciosi dogmatis amoliretur, hoc verbo negotium temperasse, dari gratiam ut facilius operetur homo & tentationi resistat. Ceterum qui sub ea voce latebat dolum synodus detegit, nempe significari sine isto auxilio voluntatem bonum agere posse. Quod damnat Concilium, eaque damnatio coincidit cum ea quæ inserenda est capiti tertio, qua docemur gratiam justificationis dari in adjutorium, non tantum ut facilius vitemus peccata, sed absolutè ut vitemus, quoniam absque subsidio gratiæ non potest liberum arbitrium resistere tentatori nec concupiscen-

tia libidinibus. Quare tertio capitulo gratia necessitas docetur ad agendum; isto verò Pelagii astutia detegitur & damnatur, qui auxilium illius admittebat ad facilius agendum.

VIII. Restat ultimum Pelagianæ hæreseos dogma, quod tribus capitulis synodi confoditur, nempe sanctos & justos esse sine peccato. Sanè Hieronymus in epistola ad Ctesiphontem docet Pelagium initio dixisse posse hominem sine peccato esse si velit, quod ille cùm principio ita sentiret & palam profiteretur, quosdam fuisse & etiamnum esse perfectos qui peccato prorsus carerent, cùm ea res invidiam illi crearet, eò confugit ut posse, si vellet, hominem sine peccato esse diceret, non tamen aut esse aut fuisse quemquam ejusmodi posse in natura; velle in arbitrio, esse in effectui locabat; & *possibilitatis acceptæ confessione laudari Deum, qui hoc posse largitus est, nec esse ibi ullam laudandi hominis occasionem ubi solius Dei causa tractatur. Non enim de velle aut esse, sed tantummodo de eo quod potest esse differi; ut loquitur Pelagius apud Augustinum lib. I. de gratia cap. IV.*

IX. Ceterùm cùm versutus iste arcana doctrinæ suæ per vafritiem publicè diffusimulata discipulos suos clanculùm doce-

ret, ut testatur Hieronymus, necesse est ut impeccantiæ istius dogma suorum auri- bus infusurrarit. Alioqui, nisi hoc foret, & nisi jam fœdus error vulgò ab hæreticis spargeretur, frustra laborassent Africani patres in damnatione eorum qui dicerent sanctos & justos esse absque peccato. Quod falsum esse probant capitulo sexto, testimonio Ioannis in epistola prima: *Si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.* Idem conficiunt capitulis septimo & octavo, testimoniis Iacobi Apostoli, Salomonis, & Danielis adductis, & ipsis quoque orationis dominicæ verbis graviter expensis. Sanè Augustinus hunc Pelagianis errorem tribuit libro quarto contra duas epistolas Pelagianorum cap. iv. *Dicunt sanctos in hac vita non habuisse peccatum, & sic evacuatur oratio quam sanctis tradidit qui non habebat peccatum & per quem sanctis orationibus dimittitur omne peccatum.*

X. Alius erat ejusdem Pelagii error, cum diceret posse hominem esse absque peccato, si velit. Attamen, ut animadvertit Augustinus, non ex eo præcisè condemnata est Pelagiana hæresis quòd hominem sine peccato posse esse defenderet.

August. lib.
1. de peccat.
mer. c. 6.

Nam qui dicunt esse posse in hac vita hominem sine peccato, inquit, non est eis continui

incauta temeritate obsistendum. Si enim esse posse negaverimus, & hominis libero arbitrio, qui hoc volendo appetit, & Dei virtuti vel misericordiae, qui hoc adjuvando efficit, derogabimus. Itaque posse esse confitetur sine peccato per Dei gratiam & liberum arbitrium; tametsi non esse confiteatur, eò quòd scriptura neminem sine peccato esse testetur. Quamquam Hieronymus libro primo contra Pelagianos, ex eo quòd nemo unquam sine peccato fuit, ne posse quidem esse quemquam arbitratur, quod de ordinaria potentia intelligendum est. Itaque Pelagiana hæresis in eo consistit, tum quòd clanculùm docebat sanctos & justos esse quosdam eo sanctitatis gradu ut sine peccato sint, tum etiam quòd ita posse perveniri ad illum statum aiebat viribus liberi arbitrii ut minimè esset necessaria gratia Christi. Quamquam subdolè addebat id non contingere absque Dei gratia. Sed qualem intelligeret gratiam patet ex antecedentibus.

XI. Ex iis quæ differuimus manifestum fit damnatum à synodo fuisse quod in Pelagii commentis hæresim olebat, prætermisiss aliis capitibus quæ non abhorrebant à sana doctrina; quale est de liberi arbitrii definitione, de auxiliis vo-

*Augustin.
ibid. c. 7.*

luntatis. Certum quidem est Pelagium sanam integramque putasse naturam hominis nulla originali labe infectam & debilitatam, quæ in potestate haberet tam bonum velle quàm malum, nec præfidiis gratiæ egeret ut agere rectè posset. Libertatem arbitrii dicebat Iulianus Pelagianus, teste Augustino libro primo contra Iulianum operis imperfecti, in admit- tendi peccati & abstinendi à peccato possibili- tate consistere & in quadam indiffer- entia ad plura. Hoc nullibi refellit Au- gustinus. Sed *liberum in hominibus esse ar- bitrium utrique dicimus*, inquit. *Non hinc effit Cælestiani & Pelagiani.* Quid autem in doc- trina Pelagiana de libero arbitrio repre- hendendum esset addit: *Sed si quis ad col- lendum rectè Deum sine ipsius adjutorio dicit esse in hominibus liberum arbitrium, & quis- quis ita dicit Deum nascentium conditorem ut parvulorum neget à potestate diaboli redemp- torem, ipse Cælestianus & Pelagianus vocatur.* Quare non audiendi sunt recentiores quidam, qui proprietatem & naturam li- beri arbitrii qualem Pelagiani definie- bant, scilicet in illo indifferenti statu, inter hæretica decreta non satis bona fi- de percensent contra veterum mentem, Hieronymi, Augustini, & synodi Car- thaginensis, qui litem nullam ea de re

Augustin.
lib. 2. de
nupt. c. 3.

Pelagianis moverunt, quos auctores hujus doctrinæ scirent non esse, sed illos eam ex communi Ecclesiæ sensu hausisse.

XII. Legis magisterium atque doctrinam prophetarum, evangelii predicationem, exemplum Christi, gratiam justificationis, quæ peccata condonat in baptismo, adoptat & consecrat, adjumenta & beneficia tum extrinsecus advenientia, tum interiores mentis illuminationes à spiritu sancto profectas docebat & admittebat Pelagius. Sed ea omnia rectè instituendæ vitæ auxilia non damnavit Concilium Carthaginense, quoniam à regula catholicæ fidei non erant aliena. Præclarè autem dixit Cyrillus Alexandrinus in commonitorio: *Non omnia quæ dicunt hæretici fugere ac detrectare oportet. Multa enim asserunt ex iis quæ & nos ipsi profiteremur. Quippe, ut observat Gregorius Papa, habent hoc hæretici proprium ut malis bona permisceant, quatenus facile sensui audientis illudant.*

Gregor. lib.
5. Moral.
c. 10.

XIII. Quæcunque autem perversa & à veritate fidei Christianæ abhorrentia docebant Pelagius & ejus sectatores, anathemate confixa sunt à patribus Africanis. Mortem inflictam Adamo in peccati pœnam, traductam in ejus posteros originalis peccati labem negabant. Gratia

necessitatem in adiutorium voluntatis, ut peccata vitare possit & mandata divina implere, non fatebantur. Sanctos esse sine peccato, adversantibus scripturis, tectè & subdolè secreti sui consciis tradebant. Hæc sunt falsa & hæretica dogmata ex quibus præcipuè conflatum erat sectæ illius corpus, quæ damnata sunt à patribus Africanis.

XIV. De vita æterna & regno cælorum quod docuit, gratiam esse, nec crimini vertit Augustinus neque synodus Carthaginensis, nisi quatenus eam comparari per sanctitatem docuit, quæ post adeptam gratuitò justificationem per fidem in Christum, naturalibus arbitrii viribus absque gratiæ cooperantis necessitate per bonorum operum incrementa exercetur. Vnde prædestinasse Deum ait filios quos futuros sanctos immaculatosque præcivit. *Utique ipse non fecit, nec se facturum sed illos futuros esse præcivit*; ut loquitur Pelagius apud Augustinum. Caput erroris in eo versatur quòd constantiam illam & perseverantiam in sanctitate in sola liberi arbitrii potestate absque gratiæ necessariis adjumentis constituebat. Quod caput damnatum semel, non erat quòd iterum in explicatione prædestinationis damnaretur à Carthaginensi synodo, quæ spe-

Augustin.
lib. de præ-
dest. c. 18.
¶ 19.

cialem de prædestinatione quæstionem attingere noluit ob eas quas inferius pandemus illius consilii rationes.

CAPVT XIV.

De Concilio Diospolitano & alijs habitis in causa Pelagii.

I. CVM autem iuxta legum & canonum ordinem nemo de crimine impeti possit nisi aliquis accusationem suscipiat, hinc factum ut in conventu Hierosolymitano quæ fuerat derelicta cognitio adversus Pelagium, renuente Orosio accusatorem se gerere, statim restaurata fuerit in synodo Diospolitana. Hæc à quatuordecim Episcopis Palæstinis anno cccc xv. in urbe Diospoli acta; cui præerant Eulogius Metropolita Cæsareensis & Ioannes Hierosolymitanus, qui Pelagii personæ favebat. Eros quippe Arelatensis & Lazarus Aquensis Episcopi Gallicani Palæstinam advecti, capitulis aliquot ex Pelagii libris collectis, eum libello dato reum detulerunt apud synodum illam: quò cum se ad accusationem prosequendam conferrent, alter eorum morbo implicitus, ut neque socius illius, qui curam ægri gerebat, adesse potuerunt, ut docet